NÁVRHY GENERÁLNEJ ADVOKÁTKY
ELEANOR SHARPSTON
prednesené 3. júla 2008 [1]

1. V tejto veci sa Cour d'appel de Liège (Odvolací súd v Liège), Belgicko, v podstate pýta, či spoločnosť, ktorá je nositeľom užívacieho práva k podielu na kapitále inej spoločnosti, môže alebo má byť považovaná za materskú spoločnosť v zmysle smernice Rady 90/435/EHS z 23. júla 1990 o spoločnom systéme zdaňovania uplatňovanom v prípade materských spoločností a dcérskych spoločností v rozličných členských štátoch [2] („smernica o materských a dcérskych spoločnostiach“ alebo „smernica“).

Smernica o materských a dcérskych spoločnostiach

2. Smernica o materských a dcérskych spoločnostiach smeruje k zamedzeniu daňového znevýhodnenia spoločností z iných členských štátov v porovnaní so spoločnosťami z toho istého členského štátu, keď sa snažia spolupracovať vytváraním skupín materských spoločností a dcérskych spoločností. [3] Robí tak dvoma spôsobmi.

3. Po prvé článok 4 ods. 1 stanovuje v rozsahu, v akom je relevantný:

„Tam, kde materská spoločnosť v dôsledku svojho podielu v dcérskej spoločnosti prijme rozdelený zisk, štát materskej spoločnosti… buď:

— upustí od zdanenia takéhoto zisku, alebo

— zdaní takýto zisk a súčasne oprávni materskú spoločnosť odrátať z hodnoty daňovej povinnosti tú časť dane z príjmov právnických osôb platenú dcérskou spoločnosťou, ktorá sa vzťahuje na tieto zisky…“

4. Po druhé článok 5 ukladá členským štátom, že zisky, ktoré dcérska spoločnosť rozdeľuje svojej materskej spoločnosti, treba odrátať zo zrážkovej dane.

1 — Jazyk prednesu: angličtina.

2 — (Ú. v. ES L 225, s. 6; Mim. vyd. 09/001, s. 147). Smernica bola následne zmenená a doplnená, ale konanie vo veci samej sa týka iba pôvodného znenia.

3 — Pozri tretie odôvodnenie. Odôvodnenie je bližšie rozoberané v bodoch 44 a 45 nižšie.

5. Článok 3 definuje „materskú spoločnosť“. Znie takto:

„1. Na účely uplatňovania tejto smernice:

a) postavenie materskej spoločnosti sa priradí prinajmenšom každej spoločnosti členského štátu, ktorá spĺňa podmienky stanovené v článku 2 [4] a má podiel minimálne 25 % kapitálu spoločnosti iného členského štátu, spĺňajúcej tie isté podmienky;

b) ‚dcérska spoločnosť‘ znamená spoločnosť, ktorej kapitál obsahuje podiel uvedený v písmene a).

2. Odlišne od odseku 1 členské štáty majú možnosť:

— nahradiť prostredníctvom dvojstrannej dohody kritérium podielu na kapitále kritériom podielu na hlasovacích právach,

— neuplatňovať túto smernicu na spoločnosti členského štátu, ktoré neudržiavajú počas súvislého obdobia aspoň dvoch rokov podiely kvalifikujúce ich za materské spoločnosti, alebo na tie zo svojich spoločností, v ktorých spoločnosť iného členského štátu neudržiava takýto podiel počas súvislého obdobia aspoň dvoch rokov.“

6. Keďže článok 3 ods. 1 písm. a) definuje materskú spoločnosť odkazom na *prinajmenšom* každú spoločnosť v zmysle článku 2 s minimálnym podielom vo výške 25 %, je zrejmé, že členské štáty majú možnosť stanoviť širšiu definíciu tak, aby zahŕňala napríklad spoločnosti s percentuálne nižším minimálnym podielom. Minimálny podiel, na ktorý odkazuje článok 3 ods. 1 písm. a), bol navyše znížený na 20 % s účinnosťou od 2. februára 2004 a na 15 % s účinnosťou od 1. januára 2007, a bude znížený na 10 % s účinnosťou od 1. januára 2009. [5]

4 — Článok 2 definuje „spoločnosť členského štátu“ ako spoločnosť, ktorá a) má jednu z vymenovaných foriem; b) je daňovým rezidentom v členskom štáte; c) podlieha jednej z vymenovaných daní.

5 — Smernica Rady 2003/123/ES z 22. decembra 2003, ktorou sa mení a dopĺňa smernica 90/435/EHS o spoločnom systéme zdanenia uplatniteľnom v prípade materských a dcérskych spoločností rôznych členských štátov (Ú. v. EÚ L 7, s. 41; Mim. vyd. 09/002, s. 3).

7. Článok 1 ods. 2 stanovuje, že táto smernica nebráni uplatňovaniu vnútroštátnych alebo z dohôd vyplývajúcich ustanovení nevyhnutných na zamedzenie daňových únikov a zneužívania daňového režimu.

Relevantná belgická právna úprava

Prebratie smernice o materských a dcérskych spoločnostiach

8. Návrh na začatie prejudiciálneho konania v tejto veci poskytuje iba čiastkové informácie o relevantnej vnútroštátnej právnej úprave. Na základe toho mála, čo uvádza, doplneného o užitočnejšie vysvetlenia poskytnuté zo strany Les Vergers du Vieux Tauves SA (ďalej len „žalobkyňa“) a zo strany belgickej vlády v ich písomných vyjadreniach, sa situácia zdá byť takáto.

9. Belgicko sa rozhodlo pre metódu oslobodenia podľa prvej zarážky článku 4 ods. 1 smernice. V súhrne, podľa relevantnej právnej úpravy [6] dividendy získané od dcérskych spoločností v zmysle smernice sú najprv zahrnuté do základu dane materskej spoločnosti a potom odpočítané do výšky 95 % [7] z tohto základu dane, pokiaľ má materská spoločnosť zdaniteľný zisk. [8]

10. Článok 202 zákona o dani z príjmu (ďalej len „článok 202“) [9] v rozhodujúcom období a v relevantnom rozsahu uvádzal:

„1. Príjmy za zdaniteľné obdobie sú tiež odpočítavané, pokiaľ sú tu uvedené:

1 dividendy…

6 — Články 202, 204 a 205 Code des impôts sur les revenus (zákon o dani z príjmu) 1992.

7 — Článok 4 ods. 2 smernice totiž umožňuje členským štátom, ktoré zvolili metódu oslobodenia, obmedziť toto oslobodenie na 95 % získaných dividend.

8 — Otázka, či takýto systém správne preberá smernicu, je teraz prejednávaná Súdnym dvorom vo veci C-138/07, Cobelfret, v ktorej som predniesla návrhy 8. mája 2008.

9 — *Moniteur belge* z 30. júla 1992, v znení uplatniteľnom v rozhodujúcom období. Článok 202 ods. 2 bol vložený (ako článok 203 ods. 2, ktorý sa neskôr stal článkom 202 ods. 2) Loi portant dispositions fiscales, financières et diverses (zákon obsahujúci daňové, finančné a rôzne ustanovenia) z 28. decembra 1992, *Moniteur belge* z 31. decembra 1992, ktorý je citovaný vnútroštátnym súdom v jeho uznesení (pozri bod 18 nižšie).

…

2. Príjmy uvedené v odseku 1 pododsekoch 1 a… možno odpočítať len vtedy, ak má spoločnosť, ktorej sú poskytnuté, v čase ich priznania alebo úhrady kapitálovú účasťv spoločnosti, ktorá ich rozdeľuje, vo výške minimálne 5 % …“.

vzťahov medzi tuzemskými spoločnosťami tak, aby bolo zabránené obrátenej diskriminácii belgických spoločností s belgickými dcérskymi spoločnosťami v porovnaní s belgickými spoločnosťami, ktoré majú dcérske spoločnosti v iných členských štátoch, pokiaľ ide o zaobchádzanie s dividendami.

Užívacie právo v belgickom právnom poriadku

11. Zákon z roku 1992 nahradil zákon z roku 1964. [10] Článok 202 čiastočne reprodukoval článok 111 zákona z roku 1964, v znení zákona z 23. októbra 1991, ktorým sa preberá smernica (ďalej len „preberací zákon“). [11] Zmeny vykonané v zákone z roku 1964 preberacím zákonom zahŕňali zrušenie skoršej výslovnej požiadavky, aby spoločnosť získavajúca dividendy mala na účely požívania zvýhodneného daňového režimu stanoveného článkom 111 v držbe obchodný podiel oprávňujúci na dividendy ako plnoprávny vlastník. Článok 202 bol následne doplnený, pokiaľ ide o zahrnutie takejto výslovnej požiadavky, [12] ale iba s účinkom od uplynutia finančných období, ktorých sa týka táto vec.

12. Belgická vláda vysvetlila, že preberací zákon bol určený aj na pokrytie oblasti, ktorá nie je pokrytá smernicou, konkrétne oblasti

13. Belgicko uvádza, že užívacie právo podľa belgického právneho poriadku znamená „le droit de jouir des choses dont un autre a la propriété, comme le propriétaire lui-même, mais à la charge d'en conserver la substance“ (právo užívať veci, ktorých vlastníkom je iná osoba ako samotný vlastník, ale s povinnosťou zachovania ich podstaty). Nositeľ užívacieho práva teda disponuje iba právom na *usus* (užívanie) a *fructus* (výnos, plody), ale nemá právo vec zmeniť, zničiť (*abusus*), ktoré zostáva nositeľovi vlastníckeho práva. [13]

14. Užívacie právo k podielu na kapitále poskytuje konkrétne výlučne právo užívať, teda právo na výnosy pochádzajúce z takéhoto podielu, a nie právo na kapitál, ktorý predstavuje. Užívateľ teda nemá nárok na iné zisky dosiahnuté spoločnosťou než na získanie oznámených dividend. Takisto nemá nijaké

10 — *Moniteur belge* z 10. apríla 1964.

11 — Loi du 23 octobre 1991 transposant en droit belge la Directive du Conseil des Communautés européennes du 23/07/1990 concernant le régime fiscal commun applicable aux sociétés mères et filiales, *Moniteur belge* z 15. novembra 1991.

12 — Zákon z 24. decembra 2002, *Moniteur belge* z 31. decembra 2002.

13 — Kvôli stručnosti budem nositeľa užívacieho práva nazývať „užívateľ“ alebo „akcionár užívateľ“ a držiteľa vlastníckeho práva k tomuto obchodnému podielu „zákonný vlastník“ alebo „zákonný akcionár“.

právo na rezervy. Hoci zákonný vlastník podielu na kapitále nezískava takéto rezervy, tieto rezervy zvyšujú jeho základný kapitál, a pokiaľ je spoločnosť zrušená, keď je solventná, dostane podiel z naakumulovaných rezerv. V zásade a v závislosti od stanov spoločnosti tento vlastník môže vykonávať hlasovacie práva spojené s akciami. Nakoniec užívateľ nemá právo zmeny veci, ktoré zostáva zákonnému vlastníkovi.

Skutkový stav a položená otázka

15. Návrh na začatie prejudiciálneho konania je, čo sa týka skutkového rámca, mimoriadne stručný. Z písomných pripomienok žalobkyne a belgickej vlády však vyplývajú nasledujúce údaje. Zdá sa, že nie sú sporné.

16. V júni roku 1999 žalobkyňa, belgická spoločnosť, nadobudla užívacie práva k akciám spoločnosti Narda SA (ďalej len „Narda“) na obdobie desiatich rokov; iná spoločnosť, Bepa SA (ďalej len „Bepa“), nadobudla zákonné vlastnícke právo k uvedeným akciám. Po uplynutí desaťročného obdobia sa Bepa stane plným vlastníkom uvedených akcií. Medzi subjektmi predávajúcimi akcie na jednej strane a žalobkyňou a spoločnosťou Bepa na strane druhej neexistovali žiadne akcionárske väzby. Žalobkyňa chcela nadobudnúť akcie spoločnosti Narda na krátke obdobie s cieľom optimalizovať svoje finančné zdroje a rozšíriť ponuku výrobkov. Spoločnosť Bepa chcela nadobudnúť akcie na strednodobé obdobie alebo dlhodobé obdobie kvôli dlhodobým strategickým, ekonomickým a finančným dôvodom, zvýšením počtu svojich dcérskych spoločností.

17. Zdá sa, že Narda je belgickou spoločnosťou. Jej stanovy uvádzajú, že pokiaľ sú užívacie právo a vlastnícke právo akcií rozdelené, zákonný vlastník môže hlasovať iba v súvislosti s navýšením základného imania a o predĺžení trvania spoločnosti alebo o jej zrušení; v ostatných prípadoch môže užívateľ vykonávať všetky hlasovacie práva.

18. V rokoch 2000, 2001 a 2002 sa žalobkyňa snažila o odpočet dividend získaných od spoločnosti Narda zo svojho daňového základu. Belgické daňové orgány navrhli opraviť daňové priznania žalobkyne za uvedené roky a zdaniť dividendy z dôvodu, že užívacie právo žalobkyne nebolo „kapitálovou účasťou“ v spoločnosti Narda. Žalobkyňa podala sťažnosť; rozhodnutím z 22. januára 2004 belgické daňové orgány sťažnosť zamietli. Žalobkyňa toto rozhodnutie

úspešne spochybnila pred Tribunal de première instance de Namur (Súd prvého stupňa v Namure). V konaní o odvolaní Cour d'appel de Liège predložil Súdnemu dvoru túto prejudiciálnu otázku:

„Je zákon z 28. decembra 1992, ktorým sa mení znenie článku 202 zákona o dani z príjmu z roku 1992 s odkazom na smernicu 90/435/EHS, ukladajúci príjemcovi dividendy povinnosť mať kapitálovú účasť v spoločnosti, ktorá dividendy rozdeľuje, z dôvodu, že doslovne neprebral nevyhnutnosť plnoprávneho vlastníctva a implicitne, podľa výkladu odporkyne, povolil možnosť mať výlučne užívacie právo k cenným papierom predstavujúcim kapitálovú účasť na to, aby bolo možné požívať výhodu režimu oslobodenia od dane z dividend, v súlade s ustanoveniami uvedenej smernice týkajúcimi sa kapitálovej účasti a osobitne v súlade s jej článkami 3, 4 a 5?“

19. Písomné pripomienky predložila žalobkyňa, belgická, francúzska, nemecká, grécka, talianska, holandská, španielska vláda a vláda Spojeného kráľovstva, ako aj Komisia; všetky, s výnimkou francúzskej, nemeckej a holandskej vlády, boli zastúpené na pojednávaní.

Prípustnosť

20. Všetky vlády, ktoré predložili pripomienky, nastoľujú otázku prípustnosti, hoci sa ich názory rozchádzajú. Žalobkyňa a Komisia uvádzajú, že návrh na začatie prejudiciálneho konania je prípustný. Pripomienky týkajúce sa prípustnosti sa zameriavajú najmä na dve otázky, na nedostatok informácií v návrhu na začatie prejudiciálneho konania a na zjavnú neprítomnosť akéhokoľvek prvku Spoločenstva.

21. Môže byť užitočné krátko pripomenúť ustálenú judikatúru Súdneho dvora týkajúcu sa prípustnosti návrhov vnútroštátnych súdov na začatie prejudiciálneho konania.

22. Súdny dvor rozhodol, že článok 234 ES predstavuje nástroj súdnej spolupráce, ktorým Súdny dvor podáva vnútroštátnym súdom výklad práva Spoločenstva, ktorý im umožní posúdiť účinky ustanovenia vnútroštátneho práva, ktorého sa týka konanie vo veci samej, v ktorom rozhodujú. [14] V kontexte tohto nástroja spolupráce prináleží iba vnútroštátnemu súdu, ktorý prejednáva spor a ktorý nesie zodpovednosť za súdne rozhod-

14 — Rozsudky z 15. mája 2003, Salzmann, C-300/01, Zb. s. I-4899, bod 28, a z 11. decembra 2007, ETI, C-280/06, Zb. s. I-10893, bod 19.

nutie so zreteľom na osobitosti prípadu, posúdiť tak nevyhnutnosť podania návrhu na začatie prejudiciálneho konania, aby mohol vyniesť rozsudok, ako aj dôležitosť otázok, ktoré kladie Súdnemu dvoru. [15]

23. V dôsledku toho, ak sa návrh na začatie prejudiciálneho konania týka výkladu práva Spoločenstva, Súdny dvor je v zásade povinný rozhodnúť. [16] Otázky výkladu práva Spoločenstva požívajú prezumpciu relevantnosti a Súdny dvor môže odmietnuť rozhodovať o predloženej otázke, iba ak je zjavné, že požadovaný výklad práva Spoločenstva nemá žiadny vzťah k realite alebo k predmetu sporu, ak je problém hypotetický alebo ak Súdny dvor nemá dostatok skutkových a právnych informácií potrebných na to, aby odpovedal užitočným spôsobom na otázky, ktoré sú mu položené. [17]

24. Navyše Súdny dvor už konštatoval, že ak vnútroštátna právna úprava prispôsobí riešenia, ktoré prináša pre čisto vnútroštátne situácie, riešeniam upraveným v práve Spoločenstva, je zjavne v záujme Spoločenstva, aby ustanovenia alebo pojmy prevzaté z práva Spoločenstva dostali jednotný výklad bez ohľadu na podmienky, za ktorých sa majú uplatniť, a to preto, aby sa v budúcnosti vyhlo ich rôznym výkladom. [18]

Nedostatočné informácie

25. Nemecko, Taliansko, Španielsko a Spojené kráľovstvo uvádzajú, že návrh na začatie prejudiciálneho konania obsahuje nedostatočné informácie týkajúce sa výkladu vnútroštátneho práva.

26. Samozrejme, je pravda, že návrh na začatie prejudiciálneho konania je mimoriadne stručný a že Súdny dvor rozhodol, že potreba poskytnúť výklad práva Spoločenstva, ktorý bude pre vnútroštátny súd užitočný, vyžaduje, aby vnútroštátny súd vymedzil

15 — Rozsudok zo 7. januára 2003, BIAO, C-306/99, Zb. s. I-1, bod 88.

16 — Rozsudky Salzmann, už citovaný v poznámke pod čiarou 14, bod 29; ETI, už citovaný v poznámke pod čiarou 14, bod 20.

17 — Rozsudok z 8. novembra 2007, Amurta, C-379/05, Zb. s. I-9569, bod 64.

18 — Rozsudky z 18. októbra 1990, Dzodzi, C-297/88 a C-197/89, Zb. s. I-3763, bod 37; zo 17. júla 1997, Leur-Bloem, C-28/95, Zb. s. I-4161, bod 32; z 11. januára 2001, Kofisa Italia, C-1/99, Zb. s. 207, bod 37, a ETI, už citovaný v poznámke pod čiarou 14, bod 20.

skutkový a právny rámec, do ktorého patria otázky, ktoré kladie.[19] Návrhy na začatie prejudiciálneho konania, ktoré nespĺňajú túto požiadavku, môžu skutočne byť zamietnuté ako neprípustné.

27. Súdny dvor však zmiernil prísnosť tohto pravidla za určitých okolností, keď rozhodol, že požiadavka, aby vnútroštátny súd definoval skutkový a právny kontext ním kladených otázok, je menej naliehavá vtedy, keď sa otázky týkajú špecifických technických bodov a umožňujú Súdnemu dvoru poskytnúť užitočnú odpoveď aj vtedy, keď vnútroštátny súd nedal vyčerpávajúci opis právnej a skutkovej situácie.[20] Skutočnosť, že tak ako v prejednávanej veci boli vládami členských štátov a Komisiou predložené vyjadrenia podľa článku 20 Štatútu Súdneho dvora, ukazuje, že informácie predložené v návrhu na začatie prejudiciálneho konania im skutočne umožnili zaujať svoje stanoviská k otázkam predloženým Súdnemu dvoru; navyše informácie uvedené v návrhu na začatie prejudiciálneho konania môžu byť týmito vyjadreniami doplnené.[21]

28. Vzhľadom na vyššie uvedené zastávam názor, že návrh na začatie prejudiciálneho konania v tejto veci, hoci je nežiaducim spôsobom stručný, pokiaľ ide o podkladové informácie, nemôže byť považovaný za neprípustný iba z tohto jediného dôvodu.

Neexistencia prvku Spoločenstva

29. Väčšina vlád, ktoré predložili vyjadrenia, uvádza, že návrh na začatie prejudiciálneho konania nenasvedčuje tomu, že by v skutkových okolnostiach prejednávanej veci existoval akýkoľvek prvok Spoločenstva. Vnútroštátny súd skôr žiada o výklad vnútroštátnej právnej úpravy, ktorá, preberajúc smernicu v kontexte materských a dcérskych spoločností so sídlom v rôznych členských štátoch, súčasne uplatňuje podobné ustanovenia na vzťahy medzi materskou a dcérskou spoločnosťou v čisto vnútroštátnom kontexte.

30. Vnútroštátny súd skutočne neuvádza, či sa konanie vo veci samej týka dcérskej spoločnosti so sídlom v inom členskom štáte. Zdá sa, že odpoveď je záporná. Belgická vláda však vo svojom písomnom vyjadrení uvádza, že článok 202 ods. 2 je určený na prebratie smernice, pričom zároveň rozširuje jej účinky na vnútroštátnu oblasť a má širšiu pôsobnosť, než je pôsobnosť požadovaná smernicou. Zdá sa teda, ako uvádzajú žalobkyňa, Francúzsko, Nemecko, Grécko,

19 — Rozsudky v spojených veciach z 26. januára 1993, Telemarsicabruzzo, C-320/90, C-321/90 a C-322/90, Zb. s. I-393, bod 5.

20 — Rozsudok z 3. marca 1994, Vaneetveld, C-316/93, Zb. s. I-763, bod 13.

21 — Rozsudok z 19. februára 2002, Arduino, C-35/99, Zb. s. I-1529, body 28 a 29.

Holandsko a Komisia, že situácia v prejednávanej veci je podobná situácii, ktorej sa týka judikatúra odvodená od veci Leur-Bloem, [22] kde vnútroštátny súd žiada o výklad vnútroštátnej právnej úpravy, ktorá sa popri prebratí smernice uplatňuje na vnútroštátne situácie podobné situáciám v rámci Spoločenstva, patriace do pôsobnosti uvedenej smernice.

31. Ako uvedení účastníci zdôrazňujú, a ako je zjavné z judikatúry uvedenej vyššie, Súdny dvor opakovane konštatoval, že je príslušný na výklad ustanovení práva Spoločenstva, pokiaľ sa skutkové okolnosti týkajú vnútroštátneho sporu a vnútroštátne právne predpisy stanovujú pre vnútroštátne situácie rovnaké riešenia, ako sú riešenia prijaté právom Spoločenstva.

32. V prejednávanej veci sa zdá, že existuje jediné vnútroštátne ustanovenie o daňovej výnimke použiteľné na materské a dcérske spoločnosti, bez ohľadu na to, či dcérske spoločnosti majú sídlo v Belgicku, alebo v iných členských štátoch. Z pripomienok belgickej vlády sa ďalej zdá, že pôsobnosť článku 202 ods. 2 bola rozšírená na vnútroštátnu oblasť s cieľom predísť obrátenej diskriminácii belgických spoločností na základe miesta sídla ich dcérskych spoločností. Táto úmyselná aproximácia vnútroštátneho práva požiadavkám smernice, spojená so žiadosťou vnútroštátneho súdu o pokyny na výklad, podľa môjho názoru postačuje na uznanie prípustnosti návrhu na začatie prejudiciálneho konania.

33. Belgicko, Nemecko a Spojené kráľovstvo ďalej uvádzajú, že výklad smernice nie je relevantný, keďže pôsobnosť článku 202 ods. 2 je širšia: použije sa, popri dividendách, aj na ďalšie príjmy a obsahuje výrazne nižšiu hranicu pre kapitálovú účasť v porovnaní so smernicou.

34. Podľa môjho názoru však skutočnosť, že vnútroštátne právo nepreberá smernicu v totožnom znení, nevyhnutne neznamená, že by žiadosť vnútroštátneho súdu o výklad východiskovej smernice mala byť považovaná za neprípustnú. Popri zrejmom všeobecnom dôvode, že smernice sú záväzné, pokiaľ ide o výsledok, konkrétna smernica v prejednávanej veci poskytuje členským štátom širokú mieru voľnej úvahy. Okrem toho je zrejmé, že vnútroštátne ustanovenia a ustanovenia

22 — Pozri poznámku pod čiarou 18.

Spoločenstva používajú rovnaký pojem „kapitálová účasť“, [23] s jediným rozdielom, že v Belgicku postačuje podiel vo výške 5 % na vznik nároku materskej spoločnosti na oslobodenie od dane. Použitie zhodných pojmov naznačuje, že vnútroštátny zákonodarca zamýšľal použiť uvedený pojem rovnakým spôsobom.

35. Na základe ustálenej judikatúry Súdneho dvora a vzhľadom na skutočnosť, že existuje jediné vnútroštátne ustanovenie, ktoré preberá smernicu a zároveň upravuje vnútroštátne situácie, je zjavne v záujme Spoločenstva, aby toto ustanovenie bolo vykladané rovnakým spôsobom pri použití na cezhraničné a vnútroštátne situácie.

36. Nakoniec Spojené kráľovstvo uvádza, že bez ohľadu na výklad smernice, ktorý by podal Súdny dvor, bude napokon vecou vnútroštátneho súdu, aby rozhodol o vnútroštátnej otázke spôsobom, ktorý bude považovať za vhodný. Na tomto základe nebude rozhodnutie Súdneho dvora ani priamo, ani nepriamo použiteľné, a teda bude celkom abstraktné. K podobnej diskusii došlo na pojednávaní k relevantnosti rozsudku vo veci Kleinwort Benson, [24] v ktorom jedným z faktorov, ktoré viedli k tomu, že návrh na začatie prejudiciálneho konania bol Súdnym dvorom odmietnutý ako neprípustný, bola skutočnosť, že predmetné vnútroštátne právne predpisy nepožadovali, aby vnútroštátne súdy rozhodovali spory, ktoré im boli predložené, na základe absolútneho a bezvýhradného použitia výkladu práva Spoločenstva, ktorý im poskytol Súdny dvor. [25]

37. Je nesporné, že keďže smernica neupravuje vnútroštátne situácie, rozsudok v prejednávanej veci by mohol byť považovaný za čisto konzultatívny — bude vecou členského štátu zmeniť svoje právne predpisy alebo jednoducho nezohľadniť rozhodnutie. Tak to, samozrejme, bude vždy v situácii porovnateľnej so situáciou, ktorá viedla k rozsudku vo veci Leur-Bloem. [26] Pochopiteľne, vyplýva to

23 — To je tiež prípad pôvodného francúzskeho a holandského znenia článku 202 a smernice. Francúzske znenie článku 3 ods. 1 písm. a) smernice odkazuje na „toute société… qui détient, dans le capital d'une société…, une participation…“, zatiaľ čo článok 202 ods. 2 vyžaduje, aby „la société… détienne dans le capital de la société… une participation…“; holandské znenie článku 3 ods. 1 písm. a) smernice odkazuje na „iedere vennootschap… die een deelneming… bezit in het kapitaal van een vennootschap“, zatiaľ čo článok 202 ods. 2 vyžaduje, aby „de vennootschap… in het kapitaal van de vennootschap… een deelneming bezit“.

24 — Rozsudok z 28. marca 1995, C-346/93, Zb. s. I-615.

25 — Konkrétne s odkazom na rozsudok Kleinwort Benson pozri rozsudky Leur-Bloem, už citovaný v poznámke pod čiarou 18, body 29 až 31; Kofisa Italia, už citovaný v poznámke pod čiarou 18, body 29 a 30, a ETI, už citovaný v poznámke pod čiarou 14, body 16 a 22. V žiadnej z uvedených vecí Súdny dvor nenasledoval svoj prístup použitý v rozsudku Kleinwort Benson.

26 — Pozri bod 61 návrhov, ktoré predniesol generálny advokát Jacobs vo veci BIAO, už citovanej v poznámke pod čiarou 15.

z podstaty uvedenej judikatúry. To však nezabránilo Súdnemu dvoru v tom, aby rozhodol o prípustnosti takýchto vecí, a teda nie je dôvod odlišovať prejednávanú vec od ostatných.

38. Prijímam teda záver, že návrh na začatie prejudiciálneho konania v tejto veci je prípustný.

O veci samej

39. Svojou otázkou sa vnútroštátny súd pýta, či vnútroštátne právne predpisy, ktoré preberajú smernicu, požadujúce, aby príjemca dividend mal kapitálovú účasť v spoločnosti rozdeľujúcej takéto dividendy, sú zlučiteľné so smernicou v rozsahu, v akom výslovne nestanovuje povinnosť mať podiel v plnoprávnom vlastníctve, a teda implicitne umožňuje, aby iba držba užívacieho práva k akciám prinášala právo na daňové oslobodenie takýchto dividend.

40. Predtým, ako sa budem snažiť nájsť odpoveď na túto otázku, bude vhodné — ako výslovne alebo implicitne navrhli niektorí z účastníkov konania, ktorí predložili pripomienky — túto otázku preformulovať.

41. Judikatúrou je ustálené, že Súdny dvor nemá právomoc rozhodovať o zlučiteľnosti ustanovení vnútroštátneho práva s právom Spoločenstva. [27] Okrem toho v konaní o návrhu na začatie prejudiciálneho konania prislúcha Súdnemu dvoru poskytnúť vnútroštátnemu súdu užitočnú odpoveď, ktorá mu umožní rozhodnúť spor, ktorý mu bol predložený. Na tento účel Súdny dvor môže preformulovať otázku, ktorá mu je položená. [28] V prejednávanej veci sa zdá, že vnútroštátny súd sa pýta, či smernica požaduje, aby členské štáty poskytli zvýhodnené daňové zaobchádzanie uvádzané v článku 4 ods. 1 smernice dividendám, ktoré získava materská spoločnosť od dcérskej spoločnosti, v situácii, keď bolo vlastníctvo k akciám dcérskej spoločnosti rozdelené, takže dividendy získava jedna spoločnosť na základe užívacieho práva, zatiaľ čo zákonné vlastníctvo zostáva inej spoločnosti. Pokiaľ je na túto otázku daná kladná odpoveď, postačí to na to, aby vnútroštátny súd rozhodol v prospech žalobkyne. Pokiaľ však odpoveď bude záporná, vznikne

27 — Pozri napríklad rozsudok zo 7. júla 1994, Lamaire, C-130/93, Zb. s. I-3215, bod 10.

28 — Pozri napríklad rozsudok z 11. júla 2002, Marks & Spencer, C-62/00, Zb. s. I-6325, bod 32.

otázka, či členské štáty pri prebratí smernice napriek tomu môžu rozšíriť toto zvýhodnené daňové zaobchádzanie s dividendami na držiteľa samotného užívacieho práva k akciám.

Musí sa smernica uplatňovať na užívacie právo?

42. Žalobkyňa a Komisia sa v zásade domnievajú, že dividendy získané užívateľom musia patriť do pôsobnosti článku 4 ods. 1, [29] zatiaľ čo belgická, francúzska, grécka, talianska, holandská a španielska vláda a vláda Spojeného kráľovstva zastávajú opačný názor. Nemecká vláda sa domnieva, že článok 4 ods. 1 sa použije na dividendy získané užívateľom, iba ak je postavenie užívateľa z hospodárskeho hľadiska rovnocenné s postavením zákonného vlastníka.

Cieľ smernice

43. Všetci účastníci konania sa dovolávajú účelu smernice. Tiež zastávam ten názor, že je to vhodný východiskový bod na analýzu.

44. Prvý bod odôvodnenia uvádza, že zoskupovanie spoločností rozličných členských štátov môže byť potrebné na to, aby sa v rámci Spoločenstva vytvorili podmienky analogické s podmienkami vnútorného trhu a aby sa tak zabezpečilo vytvorenie a efektívne fungovanie spoločného trhu; že takéto operácie by nemali byť brzdené obmedzeniami, nevýhodami alebo deformáciami vznikajúcimi najmä z daňových predpisov členských štátov; a že je preto potrebné, vzhľadom na takéto vzájomné zoskupovanie spoločností z rozličných členských štátov, zaviesť daňové pravidlá, ktoré by boli neutrálne z hľadiska súťaženia, aby sa umožnilo podnikom prispôsobiť sa požiadavkám spoločného trhu s cieľom zvýšiť ich produktivitu a posilniť ich postavenie v hospodárskej súťaži na medzinárodnej úrovni.

45. Druhé odôvodnenie uvádza, že takéto zoskupovanie môže viesť k vytváraniu skupín materských spoločností a ich dcérskych spoločností. Tretie odôvodnenie uvádza, že existujúce daňové predpisy, ktoré upravujú vzťahy medzi materskými spoločnosťami a dcérskymi spoločnosťami rozličných členských štátov, sa v jednotlivých členských štátoch značne líšia a vo všeobecnosti sú menej výhodné než predpisy, ktoré sa vzťa-

29 — Za predpokladu — ktorý je tiež základom diskusie uvedenej nižšie —, že ostatné relevantné prvky definície smernice pre vzťah materskej a dcérskej spoločnosti, na ktorý sa vzťahuje, sú prítomné.

hujú na materské spoločnosti a ich dcérske spoločnosti z toho istého členského štátu; že tým je spolupráca spoločností rozličných členských štátov znevýhodnená v porovnaní so spoluprácou medzi spoločnosťami z toho istého členského štátu; a že je potrebné odstrániť túto nevýhodu zavedením spoločného systému s cieľom uľahčiť zoskupovanie spoločností na zabezpečenie fungujúceho spoločného trhu. Štvrté a piate odôvodnenie uvádzajú iba dva hlavné prostriedky, ktorými majú byť tieto ciele dosiahnuté, a v zásade naznačujú znenie článku 4 ods. 1 a článku 5.

46. Ako bolo možné očakávať, Súdny dvor sa vo svojich rozsudkoch týkajúcich sa smernice sústavne zameriaval na ciele, ktoré sú vymedzené v jej odôvodnení. Uviedol, že najmä z tretieho odôvodnenia sa zdá, že smernica smeruje k tomu, aby prostredníctvom zavedenia spoločného daňového systému zamedzila akémukoľvek znevýhodneniu spolupráce medzi spoločnosťami z rôznych členských štátov oproti spolupráci medzi spoločnosťami z toho istého členského štátu, a tým k uľahčeniu cezhraničnej spolupráce [30] alebo zoskupovania spoločností na úrovni Spoločenstva. [31] Všeobecnejšie, potreba existencie smernice vyplýva z dvojitého zdanenia, ktorému môžu podliehať skupiny zahŕňajúce spoločnosti so sídlom vo viacerých členských štátoch. [32]

47. Smernica je teda založená na predpoklade, že dvojité zdanenie dividend v rámci cezhraničnej skupiny bude odrádzať od vytvárania takýchto skupín. Smeruje k odstráneniu tejto prekážky tým, že požaduje, aby členské štáty nezdaňovali takéto dividendy na úrovni materskej spoločnosti. V zmysle dôrazného znenia odôvodnenia novelizujúcej smernice 2003/123 cieľom smernice o materských a dcérskych spoločnostiach je „vyňať vyplácanie dividend a iné prerozdelenie ziskov, ktoré sú vyplácané dcérskymi spoločnosťami ich materským spoločnostiam, z výberu daní a vylúčiť dvojité zdanenie týchto príjmov na úrovni materskej spoločnosti“. [33] Súdny dvor navyše nedávno opísal smernicu ako „opatrenie na zjednotenie alebo harmonizáciu smerujúce k zamedzeniu situácií dvojitého zdanenia“. [34]

48. V tomto kontexte súhlasím so žalobkyňou a s Komisiou, že by bolo v rozpore s účelom smernice, aby dividendy získané užívateľom podliehali dvojitému zdaneniu za okolností, keby článok 4 ods. 1 požadoval

30 — Rozsudok v spojených veciach zo 17. októbra 1996, Denkavit, C-283/94, C-291/94 a C-292/94, Zb. s. I-5063, bod 22.
31 — Rozsudok zo 4. októbra 2001, Athinaïki Zythopïïa, C-294/99, Zb. s. I-6797, bod 25.
32 — Tamže, bod 5.
33 — Odôvodnenie č. 2.
34 — Rozsudok z 20. mája 2008, Orange European Smallcap Fund, C-194/06, Zb. s. I-3747, bod 32.

daňovú úľavu tam, kde nebolo vytvorené žiadne užívacie právo. Ako zdôrazňuje Komisia, problém dvojitého zdanenia nezmizne, pokiaľ je vlastníctvo akcií rozdelené. Pri neexistencii daňovej úľavy podliehajú dividendy splatné z takýchto akcií dani v štáte sídla ich držiteľa a takisto podliehajú zrážke pri zdroji v štáte dcérskej spoločnosti. To, ako uvádza odôvodnenie smernice, znevýhodňuje spoluprácu medzi spoločnosťami z rôznych členských štátov — čo sa práve smernica snaží odstrániť.

49. Členské štáty, ktoré predložili pripomienky, tiež zakladajú svoje tvrdenia najmä na cieľoch smernice. Zatiaľ čo sa zhodujú na tom, že jej účelom je uľahčenie zoskupovania spoločností, rozchádzajú sa v tom, či systém daňovej neutrality dividend nie je zamýšľaný ako samotný cieľ, ale skôr ako prostriedok na dosiahnutie tohto cieľa. Smernica sa preto usiluje o to, aby sa spoločnostiam z rozličných členských štátov umožnilo zoskupovanie v hospodárskom zmysle, aby mohli fungovať tak, ako keby boli na jednom trhu. Tento prístup si vyžaduje, aby spoločnosti, ktoré tvoria takéto skupiny, boli spojené hospodárskymi a prevádzkovými väzbami, a nie čisto finančnými väzbami. Tak to nemôže byť, pokiaľ materská spoločnosť nemá podiel v dcérskej spoločnosti, ktorý jej poskytuje všetky práva, ktoré sa obvykle s postavením majiteľa podielu spájajú, najmä právo hlasovať na všetkých zhromaždeniach, čo akcionárovi umožňuje usmerňovať hospodárske aktivity dcérskej spoločnosti, a právo na dividendy, aby mohol užívať finančné výsledky vyplývajúce z takejto činnosti a takýchto usmernení. Naopak, pokiaľ sú tieto dve situácie oddelené, nie je možné hovoriť o skutočnom zoskupovaní spoločností v hospodárskom zmysle so spoločnosťou, v ktorej majú tieto spoločnosti podiel. Užívateľ teda nemôže byť považovaný za súčasť skutočnej skupiny.

50. Podľa môjho názoru toto tvrdenie predpokladá, že druh vzťahu medzi spoločnosťami, ku ktorého podpore smernica smeruje, je obmedzený na skupiny v obvyklom zmysle práva spoločností. Smernica však nedefinuje svoju pôsobnosť odkazom na žiadne z kritérií obvykle používaných na určenie skupiny, teda na jednej strane ani odkazom na riadenie na centrálnej a jednotnej úrovni [35] a na druhej strane ani na existenciu väčšiny hlasovacích práv a/alebo práva menovať či odvolávať členov predstavenstva a/alebo dominantného vplyvu. Naopak, smernica vo svojej pôvodnej verzii požadovala minimálny podiel vo výške 25 % a následné zmeny postupne znížili toto minimum, ktoré bude

35 — Tento koncept je použitý v siedmej smernici o práve spoločností (siedma smernica Rady z 13. júna 1983 o konsolidovaných účtovných závierkach, vychádzajúca z článku 54 ods. 3 písm. g) Zmluvy (Ú. v. ES L 193, s. 1; Mim. vyd. 17/001, s. 58), kam bol prebratý z nemeckých právnych predpisov o účtovníctve v skupinách spoločností. Zástupca Department of Trade Spojeného kráľovstva, ktorého sa House of Lords Select Committee pýtal na údaje o tom, ako tento pojem funguje v Nemecku, odpovedal: „Vynaložili sme značné úsilie, vrátane vyslania niektorých našich kolegov do Nemecka, na diskusiu s britskými účtovnými spoločnosťami, ktoré tam pôsobia, a s Nemeckým inštitútom audítorov o tom, ako tento systém funguje, ale nemôžem povedať, že by sme uspokojivo pochopili situáciu, alebo aspoň dokázali pomôcť výboru. Bolo nám oznámené, že centrálne a jednotné riadenie je ako gigant v tom zmysle, že ho rozpoznáte, keď ho vidíte, ale nie je možné ho opísať. To tiež nepovažujem za nápomocné“ [House of Lords Select Committee 25th Report (zasadanie 1976 — 1977, HL Paper 188) 11, 12].

od 1. januára 2009 predstavovať 10 %.[36] Takýto podiel je značne vzdialený od toho, čo sa obvykle považuje za podiel, ktorý vedie k vzniku skupiny v zmysle kontroly a štruktúry.

51. Veľký počet členských štátov, ktoré predložili pripomienky, uvádza, že pokiaľ, ako v prejednávanej veci, jedna strana má nárok na dividendy a obmedzené právo hlasovať na valných zhromaždenia a iná má nárok hlasovať o najdôležitejších otázkach (zvýšenie základného imania, zrušenie a predĺženie existencie spoločnosti), môžu medzi nimi vzniknúť konflikty záujmov. Záujmom užívateľa je v podstate získať v krátkom čase čo najvyššiu sumu dividend, zatiaľ čo zákonný vlastník sa skôr bude zaujímať o dlhodobé posilňovanie spoločnosti, dokonca môže krátkodobo alebo strednodobo dávať prednosť tomu, aby zisky boli znovu investované do spoločnosti, namiesto toho, aby boli rozdelené. Zahrnutie akcionára užívateľa do pôsobnosti smernice teda nemôže byť v súlade s účelom, ktorý smernica sleduje.

52. Hoci je, samozrejme, pravda, že môžu existovať konflikty záujmov medzi akcionárom užívateľom a zákonným vlastníkom, nezastávam názor, že táto skutočnosť je relevantná pre vec v súčasnosti prejednávanú Súdnym dvorom. Cieľom smernice, ako bolo vysvetlené vyššie, je odstránenie hospodárskeho dvojitého zdanenia dividend v skupine spoločností, ktoré prekračujú hranice. Tomuto účelu podľa môjho názoru najlepšie poslúži, ak bude zabezpečené, že oslobodenie od takéhoto dvojitého zdanenia, ktoré je požadované článkom 4 ods. 1 smernice, sa bude vzťahovať na dividendy vznikajúce v spojitosti s akciami v jednej spoločnosti v takejto skupine, ktorými disponuje iná spoločnosť, bez ohľadu na skutočnosť, akým spôsobom je vlastnícke právo k takýmto akciám rozdelené. Obavy — vyjadrované najmä Talianskom a Spojeným kráľovstvom —, že takýto prístup môže umožniť, že daňové úľavy stanovené smernicou budú zneužívané formou účelových konštrukcií, môžu byť prekonané vhodnými vnútroštátnymi alebo obojstrannými opatreniami na zamedzenie daňových únikov a zneužívania daňového režimu, ktoré výslovne stanovuje článok 1 ods. 2 smernice.

Štruktúra smernice

53. Prvá zarážka článku 3 ods. 2 smernice obsahuje odchýlku, ktorá členským štátom umožňuje nahradiť podmienku kapitálovej účasti podmienkou disponovania hlasovacími právami. Belgicko a Taliansko sa na podporu svojho výkladu tejto odchýlky dovolávajú. V podstate uvádzajú, že členský štát, ktorý ju

36 — Pozri bod 6 vyššie.

využije, môže vylúčiť užívateľa zo zvýhodneného režimu smernice, keďže na plný výkon hlasovacieho práva je potrebné plnoprávne vlastníctvo. Na zaistenie koherencie rozličných kritérií, ktoré používa smernica, musí na požívanie výhod poskytovaných smernicou kritérium kapitálovej účasti vyžadovať aj existenciu plnoprávneho vlastníctva.

54. Nepovažujem toto tvrdenie za presvedčivé. Ako je to obvyklé v prípade tvrdení založených na odchýlke, môžu byť dvojsečné.[37] Preto možno rovnako tvrdiť, že pokiaľ členský štát môže nahradiť kritérium kapitálovej účasti kritériom disponovania hlasovacími právami, musí to znamenať, že obvykle *nie* je nutné disponovať hlasovacími právami na požívanie zvýhodneného režimu smernice. Preto nezastávam názor, že možnosť uvedená v prvej zarážke článku 3 ods. 2 môže pomôcť pri odpovedi na otázku položenú v prejednávanej veci.

Znenie smernice

55. Pri definovaní materskej spoločnosti článok 3 ods. 1 písm. a) smernice odkazuje na spoločnosť, ktorá „má podiel… kapitálu“ inej spoločnosti, ktorá, ak sú splnené ostatné prvky definície, bude jej dcérskou spoločnosťou. Článok 4 smernice uvádza, že požiadavka oslobodenia dividend od dane alebo umožnenia, aby materská spoločnosť odrátala zaplatenú daň, sa použije vtedy, ak materská spoločnosť dostáva rozdelené zisky „v dôsledku svojho podielu na dcérskej spoločnosti“. Francúzsko, Grécko, Taliansko, Holandsko, Španielsko a Spojené kráľovstvo sa na podporu svojich stanovísk dovolávajú znenia buď jedného, alebo oboch týchto ustanovení.

56. Uznávam, že považovať držbu iba samotného užívacieho práva za „podiel… kapitálu“ spoločnosti sa môže zdať neobvyklé. Kapitál spoločnosti obyčajne vytvárajú akcionári, ktorí prispievajú hodnotou svojich akcií. Užívateľ však kapitálový vklad nemá.

57. Podobne sa môže zdať účelové, že akcionár užívateľ, ktorý je držiteľom akcií v spoločnosti, získava dividendy „v dôsledku svojho podielu“ v spoločnosti. Užívateľ nemá skutočný podiel v spoločnosti; namiesto toho

37 — Na pojednávaní žalobkyňa skutočne uplatňovala rovnakú výnimku na podporu svojho postoja, tvrdiac, že možnosť voľby členského štátu nahradiť kritérium kapitálovej účasti kritériom disponovania hlasovacími právami preukazuje zámer zákonodarcu umožniť osobám vykonávajúcim skutočnú kontrolu, hoci — ako v prípade žalobkyne — dočasne, aby mali nárok na oslobodenie od dane stanovené smernicou.

je jeho nárok na dividendy odvodený od zmluvného usporiadania so zákonným vlastníkom.

58. Nie som však presvedčená žiadnym z vyššie uvedených tvrdení, že moje chápanie smernice je nesprávne. Z ustálenej judikatúry vyplýva, že právne predpisy Spoločenstva sa majú vykladať nielen na základe ich znenia, ale aj s ohľadom na všeobecnú systematiku a ciele systému, do ktorého sú zaradené. [38] Vysvetlila som vyššie, čo považujem za systematiku a ciele smernice a prečo je môj výklad ich ustanovení s nimi koherentný. Koncepty „podielu… na kapitále“ spoločnosti a „podielu v dcérskej spoločnosti“ patriaceho materskej spoločnosti musia byť chápané v tom kontexte, ktorý — opätovne — nie je primárne kontextom práva spoločností.

59. V tomto názore ma utvrdzuje nedávne rozšírenie osobnej pôsobnosti smernice vykonané smernicou 2003/123. [39] Už som uviedla, že smernica 2003/123 znižuje hranicu podielu na akciách požadovanú na to, aby materská spoločnosť mohla požívať výhody podľa článku 4 ods. 1. Okrem toho rozširuje zoznam spoločností, na ktoré sa vzťahuje smernica o materských a dcérskych spoločnostiach tak, aby zahŕňal určité družstvá, vzájomné spoločnosti, nekapitálové spoločnosti, sporiteľne a združenia, fondy a komerčne pôsobiace združenia. Zjavne sa predpokladá, že držiteľ podielu v takejto spoločnosti môže byť považovaný za osobu, ktorá „má podiel… [z jej] kapitálu“ a získava dividendy „v dôsledku svojho podielu v dcérskej spoločnosti“, s tým, že napriek tomu nebude mať kapitálovú účasť v dcérskej spoločnosti v obvyklom zmysle. Podobne smernica 2003/123 mení a dopĺňa článok 4 ods. 1 smernice o materských a dcérskych spoločnostiach tak, aby sa použila vtedy, keď materská spoločnosť alebo *jej stála prevádzkareň* na základe združenia materskej spoločnosti s jej dcérskou spoločnosťou dostáva prerozdelené zisky. To opätovne naznačuje, že zákonodarca nepovažoval za nezlučiteľné s cieľom smernice požadovať od členských štátov, aby poskytli zvýhodnené daňové zaobchádzanie ziskom, ktoré boli prijaté v situáciách odlišujúcich sa od obvyklého vzťahu medzi materskou a dcérskou spoločnosťou.

60. Nakoniec zdôrazňujem, že vyššie uvedená analýza podľa môjho názoru nevyžaduje, aby Súdny dvor rozvinul autonómny pojem užívacieho práva, ktorý by uvádzalo právo Spoločenstva. To, čo je dôležité pri stanovení pôsobnosti smernice, nie sú presné mechanizmy, ktorých použitím daný právny systém

38 — Rozsudok z 9. januára 2003, Davidoff, C-292/00, Zb. s. I-389, bod 24. Rozsudok Davidoff je nezvratnou ilustráciou tohto tvrdenia.

39 — Už citované v poznámke pod čiarou 5.

umožňuje akcionárovi skonštruovať rôzne variácie vlastníctva. Rozhodujúce je skôr to, ako to navrhuje Komisia, že existoval podiel, ktorý spĺňa rôzne kritériá stanovené smernicou, a že v dôsledku tohto podielu sú vyplácané dividendy.

s dividendami na nositeľa užívacieho práva k akciám.

Môže sa smernica uplatňovať na užívacie právo?

62. Pokiaľ by však Súdny dvor zaujal iný postoj, než ktorý som navrhla vyššie, bude potrebné odpovedať na túto druhú časť otázky v jej preformulovanom znení. V tom prípade zastávam názor, že na túto otázku by bolo potrebné dať kladnú odpoveď. Tento záver podľa môjho názoru nezvratne vyplýva zo systematiky smernice. Ako je uvedené vyššie,[41] vzhľadom na to, že článok 3 ods. 1 písm. a) definuje materskú spoločnosť odkazom na spoločnosť v zmysle článku 2 *prinajmenšom* s 25 %-ným minimálnym kapitálom, je zrejmé, že členské štáty môžu stanoviť širšiu definíciu. Podľa môjho názoru členským štátom nič nebráni vo formulovaní tejto definície tak, aby zahŕňala akcionárov užívateľov.

61. Vysvetlila som, prečo zastávam názor, že smernica vyžaduje, aby členské štáty poskytli zvýhodnené daňové zaobchádzanie s dividendami získanými materskou spoločnosťou od dcérskej spoločnosti, ktoré je stanovené v článku 4 ods. 1, v situácii, kde bolo vlastníctvo akcií dcérskej spoločnosti rozdelené, takže dividendy získava jedna spoločnosť v dôsledku užívacieho práva, zatiaľ čo zákonné vlastníctvo zostáva inej spoločnosti. Na základe toho nie je potrebné odpovedať na druhú časť položenej otázky v mnou navrhovanom preformulovanom znení,[40] konkrétne či členské štáty môžu pri vykonávaní smernice rozšíriť zvýhodnené daňové zaobchádzanie

63. Pokiaľ Súdny dvor toto riešenie prijme, bude prislúchať vnútroštátnemu súdu, aby rozhodol, či predmetná vnútroštátna preberacia legislatíva takto definuje tento pojem ako súčasť vnútroštátneho práva. Je možné poznamenať, že belgická vláda to rázne odmieta.

40 — Pozri bod 41 vyššie.

41 — Pozri bod 6.

Návrh

64. Z dôvodov uvedených vyššie zastávam názor, že na otázku, ktorú položil Cour d'appel de Liège, je potrebné dať túto odpoveď:

Smernica Rady 90/435/EHS z 23. júla 1990 o spoločnom systéme zdaňovania uplatňovanom v prípade materských spoločností a dcérskych spoločností v rozličných členských štátoch ukladá členským štátom povinnosť poskytnúť zvýhodnené daňové zaobchádzanie, stanovené článkom 4 ods. 1, dividendám získaným materskou spoločnosťou od dcérskej spoločnosti v situácii, keď bolo vlastnícke právo k akciám dcérskej spoločnosti rozdelené tak, že dividendy získava jedna spoločnosť v dôsledku užívacieho práva, zatiaľ čo zákonné vlastníctvo zostáva inej spoločnosti.